

СВІТ ДИТИНИ

ІЛЮСТРОВАНІЙ ЖУРНАЛ ДЛЯ ДІТЕЙ

Виходить два рази в місяць.

Для Неньки.

Для Неньки, діти,
Для Неньки живіть,
В чужії руки
Ніколи не йдіть!

Бо лише Ненька
Любити буде
Щиро пригорне
На свої груди...

Для Неньки діти,
Для Неньки служіть —
Рідну Україну
До смерти любіть!...

С. М. Дорошук.

Маруся.

До ілюстрації на сторони 146.

Десь жиє собі Маруся,
Де, сказати не спішуся,
Ах Маруся, то Маруся,
Єй же Богу не хвалюся!

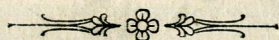
І весела і статочна,
Роботяща, пожиточна,
Українську вдачу має,
Як не плаче, то співає.

Хоч ще в школі не бувала,
«Першу книжечку» читала,
А тепер і «Світик» має
Тай сама собі читає.

А дідусика так любить,
То цілує, то голубить,
І все просить: «Киньте файку
І скажіть ще гарну байку!»

А він радісно зітхає
І до себе промовляє:
«Ой щоби такі Марусі
Були в кожної матусі!»

М. Магир.

Пчола і гуска.

(З «Народніх байок» В. Гнатюка).

Одного разу паслися гуси на толоці над водою. Одна гуска наткнулася на пчолу, що пила з цвіту мід, тай хотіла живцем задзьобати її, роздавити дзьобом. Коли пчола побачила се, стала проситися: Єй кумко, дайте мені жити, я стану вам колись у пригоді.

Подумала щось гуска: Ну, добре. Пішла на бік тай скубає траву. Дивиться — біжить лис. Ов, не добре!

Та ще лис і не підійшов добре, як пчола метнулася до нього, сіла на самий ніс та як ужалить! Лис кинувся як опарений, скопив у луги і слух за ним пропав.

Так пчола вратувала гусці життя.

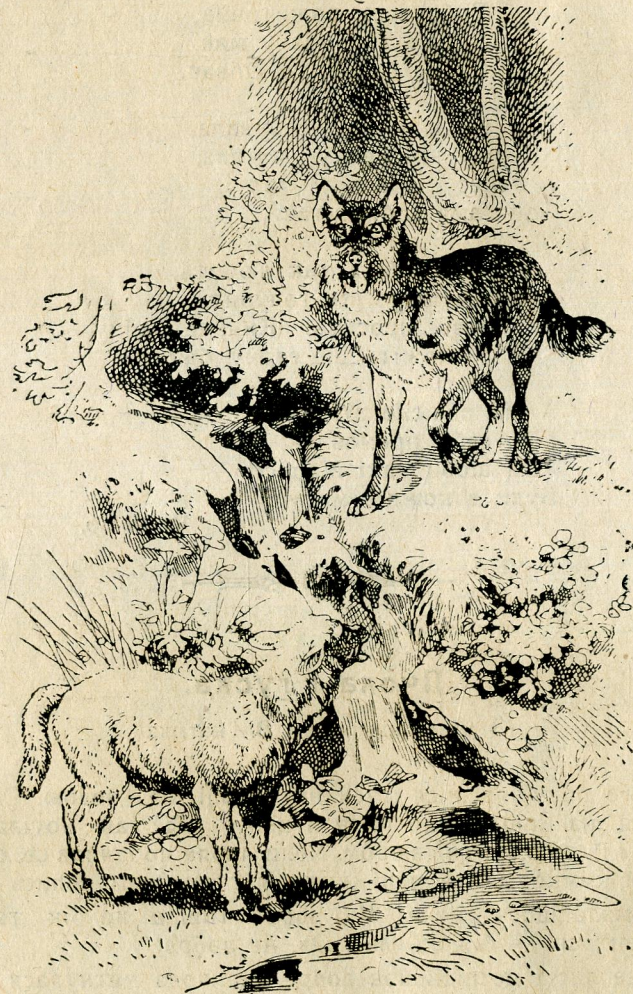

Ягнятко й Вовк.

Спрагнене ягнятко пило воду із потока. Далеко від нього, геть у горі потоку вовк і собі пив воду. Ледви спостеріг вовк ягнятко скрикнув:

»Чому каламутиш мені воду! Я хочу пити!«

»Як се може бути? — спитало боязко ягнятко. — Таж я стою

тут у доли, а ти далеко в горі?! А вода пливе від тебе до мене. Вір мені, мені ніколи й на думку не приходило, вчинити тобі щось злого«.

»Ось тобі на! Говориш зовсім так, як твій батько тому шість місяців. Пригадую собі дуже добре. Він вилаяв мене. Ти також бу-

ло при сьому, та втікло щасливо. А твому батькови я за його наругу здер шкіру!»

»Ах, пане! — благало ягнятко дріжачи. — Мені всього щойно чотири неділі. Мого батечка зовсім не знаю. Він так давненько згинув уже! Як могло я бути при сьому? Тай чому я мало покутувати за батька?»

»Ти безсоромне!« — Так відповів вовк із уданою лютю. Ще й зуби вишірив.

»Дурниця, чи ти було при сьому чи ні. Та я знаю, що весь ваш рід ненавидить мене! За те мушу пімститися«.

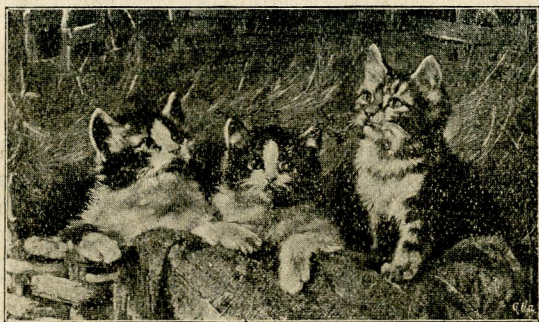
І не цертолився довго. Роздер ягнятко і пожер.

(Совість зворушиться і в найбільшого драба. Тому шукає він викруту, як найбільше впокоїти свою совість тоді, коли поповнює злий вчинок.)

Три котики

Ось вам три котенята,
Як їм світять оченята,
Щось зачули вже:
Може там горі по вищі
Перебігло зо дві мишці,
Добица буде!

Котики вже на сторожі,
Їм втекти ніщо не може,
Щурять вушка все:
Треба діти все вважати,
На все позір все давати,
Добре що, що зле..

Я. В.

При книжці

Сидить малий Івась в кімнаті
І пильно вчиться: А, Б, В...
А на дворі сміється сонце.
І кличе в ліс, в садок в траву...

Вчиться пильно наш хлопчина
І глядить у далечинь;
Аж тут надлетіла пташка
Й на вікні: »Цвірінь! цвірінь!«

Щебече птичка, мов говорить:
— Ходи! Покинь книжки: Покинь!
Твій брат метеликів вже гонить,
Ходи в садок! цвірінь! цвірінь!

І слухає Івась пташини
І аж сверблять його ніжки:
— Чи вчитись ще мені годину?
Чи в кут вже кинути книжки?

Подумав наш Івась подумав,
І так сказав: — Ні, не піду!
Навчуся лекцію гарненько,
Тоді побігну до саду.

Бо хоч так гарно сонце гріє
І хоч цвітки мене манять,
Нехай той бавитись не сміє,
Хто не навчився ще читать. —

Аж як скінчу свою роботу —
Тоді полечу наче птах...
Ні, не мани мене, пташино...
В мене роботи, що аж страх...

Ол. Б.

Допис з Помор'я.

Дві нас доні в тата — мами,
Їх ми любі діти:
Старша «Ака» — менша «Іка»
Як найкрасші квіти.

«Іка» — се моя сестричка,
Властиво Ірина,
Сама себе так прозвала,
Бо — мала дитина.

Зве мене сестричка: «Ака!»
«Славка» ще не скаже,
Вже як старшенькою буде,
В зошиті намаже.

Я як учениця пильна,
Мов глоджу оріха,
Вчусь українського радо:
Сеж моя утіха!

Тато частенько привозить
Книжечки зі Львова:
«Мати-коза,» «Дід та баба,»
«Хатка дядька Тома.»

«Яке пташки підслухали,»
Й «Червону Шапочку»
Казка 1000-ної ночі
Й гарну «Снігурочку». —

Й багато інших, гарних
Книжечок читаю,
В українській Захоронці
Пісеньки співаю:

Як то старий дід на лірі
На могилі грає,
Як Україну він нашу
Любити навчає.

В Захоронці ми вправляєм
Як «Січи» — «Соколи»,
Щоб навчились руханочки
Добре хоч поволи.

Через те добудем силу
Гарту волі - духа,
Щоб змагатись — коли прийде
Яка заверуха.

І приємнож в захоронці
Той час проводити,
Як добродійка Моніка
Стане нас учити:

— Україну шанувати
Як її любити,
Як тяженько у неволі —
В своїй хаті жити.

Та тепер у нас утіха!
Велика новина!
Три числа приніс листонос
«Молода Вкраїна!»

І читати з дівчатками
Залюбки начали
Дивувались образочкам,
Сміялись — плакали.

Присилайтеж «Україну»,
Що не иншим рівна
О те дуже вас так просить
Славця Біляківна.

Й. Худачек.

Каштан та смерека.

(Байка).

В мійському парку росли побіч одна біля одної дві деревини: Каштан та Смерека. Каштан далеко — широко розкладав свої віти з лапатим листем, а Смерека вянула, хирявіла.

— Щось тобі тут не ведеться, сестро? — якось запитав Смереку Каштан.

— Так, братіку, не ведеться. Сумно мені, журно мені.

— Та що бо ти говориш? — здивувався Каштан. — Як же тобі тут журно, коли ти в такому великому місті?! І хіба тебе те не веселить, що під нами проходять тисячі таких веселих людей; хібаж тебе не тішить їх сміх, їх жарти?! До тогож — нас так доглядають, а в спеку навіть і поливають!

— То все — мені дарма. Почуваю я велику й тяжку тугу, — відказує Смерека.

— Та за чим же ти тужиш?

— За своїм рідним Краєм, за своїм рідним лісом!

— Тю—тю! — зареготав Каштан. — Тиж, здається, з якогось убогого краю, зпід якогось там нещасного хуторця, де навіть і людей немає?!

— Так, братіку, я — з бідного краю, з безлюдного місця. Алеж ти ніколи не був у лісі, хіба що тільки чув від тих міщан, що хваляться своїм парком. А я народилася в густому, темному лісі, а не в мійському садочку. Я чула, що розповідали довкола мене столітні Сосни та Смереки. Я знаю чарівні казки потока, я сама гомоніла з вільним вітром, з блискучою, чистою росою, з ясними зорями... Я вчилася, я знала тієї вільної мови. Алеж мене відтіл перенесли сюди. Я не хотіла, я сперечалася, не пускала свого коріння з рідної землі... Та все було марно. Живосилом відірвано мене й перенесено сюди, до саду. Алеж відтіл витягли тільки мое коріння, а серця, серця мого відірвати не могли! Воно лишилося там, далеко, в моєму Рідному Краю. Тут я без серця...

Отож, братіку, — зітхнула вона, — тепер може ти розумієш, чого я так сохну і вяну, чого й загину швидко в сій чужій для мене стороні...

„Світ Дитини“ є постійним додатком до „Молодої України“.

Редакція і Адміністрація: Львів, ул. Зіморовича, 3.

Видає і за редакцію відповідає: **Михайло Таранько.**

З друкарні ОО. Василян у Жовкві.

СВІТ ДИТИНИ

ІЛЮСТРОВАНІЙ ЖУРНАЛ ДЛЯ ДІТЕЙ

Виходить два рази в місяць.

„Замкнули нам школу“...

»Замкнули нам школу, в нас школи не має!...«

Без книжки, науки дитинка зітхає,
Русяву головку на груди сумно клонить

І слізку горячу по личеньку ронить:

Нам рідного слова не вчитись ніколи —

»Замкнули нам школу, немає в нас школи!«

Все літенько Боже дівтора втішалась,

До школи мов птичка із клітки рвалась:

»Ще місяць, ще тиждень — і в школу підемо,

У книжці, в науці розраду найдемо...«

І сумно дитинка без школи зітхає:

»Замкнули нам школу, в нас школи немає!«

І лялька сумує і Бровко понурий

І Пудель скучає і Бурко похмурий.

А серце ридає з туги і одчаю:

О, бідний, коханий, нещасний мій краю!

А вітер голосить аж ген у роздоли:

»Замкнули нам школу, немає в нас школи!...«

Роман Завадович.

Соня.

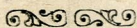
Роман Заводович

До ілюстрації на стороні 154.

Наша кучерява Соня
Дуже неспокійна доня:
То збирає квіточки,
То купає ляльочки,
А часом забуде ляльку,
І йде страшити качки.

Ей та Соню уважай,
І про ляльку памятай,
Бо впаде тобі у воду,
Будеш доню мати шкоду,
А тоді хоч сядь тай плач,
Або скач із лавки в воду. —

М. Магир.

Повінь*).

В селі над потоком стояв самотній млин. По боках були високі гори, порослі лісом. З лісів плив пінистий потік і обертав млинське колесо.

В подвір'ю перед млином стояла буда. Коло неї сидів хлопчина і гладив пса. Пес Гривко положив голову на його ноги і дивився хлопцеві в очі, начеб розумів усе, що той йому каже. Цілий день він прив'язаний до буди ланцом і тоскно йому, доки Павло не прийшов погратися з ним.

Нараз ясне сонце потемніло. На небі явилися тяжкі чорні хмари і вітер загудів. Хлопець побіг у хату, а Гривко заліз у буду. Прийшла буря. Блискавка за блискавкою рвалася, грім рокотав. Дощ лявся із хмар, а з гір валилися струї брудної води. Млинський потік гудів сильніше і міцніше. Вода підступала все вище й вище. На спінених філях показалися колоди і вивернені пні, котрі в туж мить розбили млинське колесо.

Води все прибувало, аж увігналася в двір і залила світлиці.

Та стіни були з твердого каменя і вже перестояли неодну повінь. Млин держався добре твердо. Батько, мати вся і челядь і всі домашні виносили річі до горішньої світлиці. І Павло помагав. Більша часть майна буда вже забезпечена.

Павло подивився у вікно, як там вода розлилася по дворі. Притім увидів, що вода понесла Гривкову буду. Бідний пес на ланці не міг ні бігти ні плавати, лиш жалісно вив. Мигом збіг хлопець сходами долів і брив по пояс у воді. Спішив Гривкови на поміч. Біда-чисько пес лизав йому радісно руки, коли Павло відв'язував ланцух.

Та булоби се закінчилося погано. Вода знов прибула, підбила Павлови ноги — і вже вхопила його струя. Хлопець з переляку закричав, Гривко обернувся і плив за ним так спішно, що аж вода бризкала довкола. Зловив хлопця за одержу і притяг до сходів. Батько зачув викрик, прибіг і приніс хлопця у світлицю.

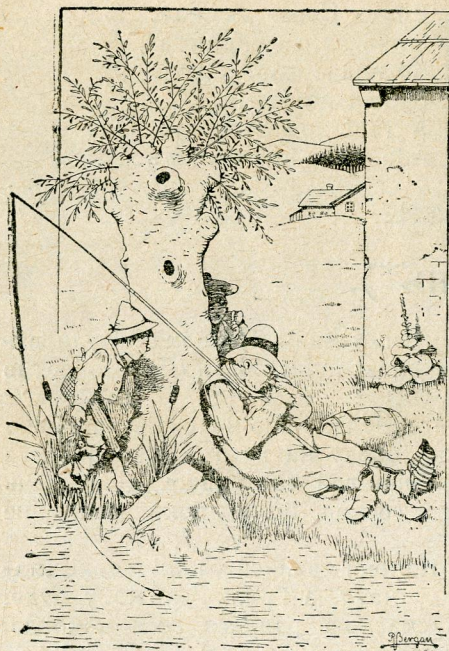
Гривко обтріпався, Павло передягся у суху одержу і було їм знов добре.

*) (Матеріал із чужих читанок.) —

Подав Богданко.

Пригоди недільного риболова.

1.

В день липневий, у неділю,
По обідку смачному
Й по маленькому похміллю
Пан Гавдентій вийшов з дому.
Кинув вудку на ставочок:
»Лови рибку, лови, вудко!«
Який милий холодочок,
Пан Гавдентій заснув хутко.

2.

Пан Гавдентій спить смач-
ненько,
Певно рибка йому сниться —
Аж повзе Петрусь тихенько,
А за ним Дмитрусь мов киця
Теж крадеться та живого
Лилика в руках тримає,
Почепив на вудку його
Тай на став його пускає.

3.

Лирик тільки стріпотався
 Тай пішов надно до споду.
 Бився у воді, кидався,
 Сколихав спокійну воду,
 Сіпав вудку раз за разом,
 Аж Гавдентій розбудився:
 »Ну, не піде риби плазом,
 Шука або клин зловився«...

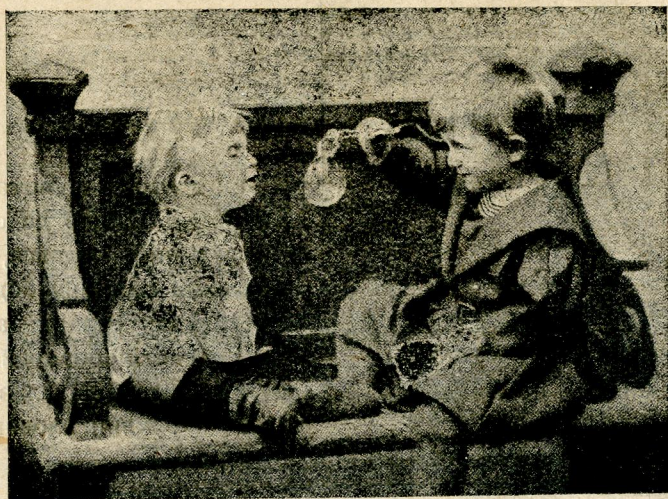
4.

— Н-ну, кохана! рибко, в гору!
 Ба!... — рибак роззявив рота:
 »Я зловив якусь потвору!
 А се що знов за робота!?!«
 Веться, беться та фуркоче,
 То зліта, то підлітає,
 Вспокоїтися не хоче...

Дальше буде.

Милянi баньки.

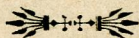
Що за чудо виробляє
Богданко старшенький?
З дива ротик отвирає
Ромко наш маленький.

Богданко баньки пускає
З маминого мила,
Банька золотом сіє,
Хлопців захопила.

І хоч банька розірветься
Й трісне за хвилинку,
То потішить, розвеселить
Не одну дитинку.

Мов баньки ті — пропадають
Наші любі мрії —
Та біль тому присипляють,
Хто їх в серці гріє.

Ігорків.

Клопіт.

(Байка).

В поли на гнізді сиділа перепелиця. Прибіг зайчик і питає: Як живете, тето? — Ох, мій зайчику, не добре. Маю повне гніздо дітей, а всі разом тільки «їсти» кричать! О, се великий клопіт!

Зла пригода притрафилася перепеличиній родині: всі молоді перепелята виїла куна. Серце матері було повне важкого жалю.

Стрінув її зайчик і дивувався, що через утрату молодих має такий жаль. Будь рада, що тепер не маєш клопоту! Перепелиця жалісно відповіла: Ой зайчику! Радю я з ними клопоталася, коби лиш були мої діточки!...

Подав Богданко.

Сомолицький.

Сивко і Копцю.

Вийшовши господар із кіньми на нічліг на поле під лісом, пустив Сивка і Копця, щоби паслися на луці. Сам змучений по праці, сів собі у корчах і по хвилі заснув. Сивко і Копцю були великі приятелі. Ніколи не погнівалися в плузі, ні при яслах. А дуже щирі були для свого господаря, бо добре з ними обходився. І на паші не відходили один від другого. Так їдять вони собі запашну траву. Аж Копцю щось завітрив і заіржав: — Брате, зле! Недалеко нас є вовк! — Ну, нехай лиш іде, — каже тихо Сивко, — таж ми добре підковані. Буде знати, як ми копитами зуби витягаємо! — Тільки я боюся, що мене подрапає та погризе — говорить Копцю, — а я вже волю свою шкіру, як його зуби... — Не говори так, ні — Сивко йому на те — бо буде здаватися, що ми збабіли. Та ще й подумай на сплячого господаря. Вовк зість його, як не охоронять його наші копита. Він нас добре доглядає, не можемо його так лишити! — Що мені до господаря! — відворкнув Копцю. — Не буде він, буде другий! Но, досить уже того. Я не рушусь з місця! А коли ти справді такий приятель, на якого виглядаєш, не оставиш мене тут самого та видержиш у бою проти спільного ворога. — Ще Сивко не докінчив се говорити, коли заблищали недалеко вовчі очі. Копцю пооглядався і скоро втік. Сивко з погордою закликав за ним: — Баба (бабій)! — а сам приготувався до бою. Вовк розбігся проти Сивка. Хотів йому вискочити на шию, та скок не вдавсь. Сивко привитав його копитами і з вовчої пащеки посипалися зуби. Вовк позбирався із землі і знову розігнався. Але Сивко добре міряв. Вибив вовкови око. Розлючений вовк почав вити, аж гори дзвеніли. Та Сивко не зважав на се, лише пробував на вовчих костях, чи добре підкував його коваль. На вите вовка збудився господар, схопив скоро галузу і поміг Сивкови заглушити bestію.

Господар погладив Сивка і повів його домів. Копцю стояв уже при яслах і дивувався, що господар не поставив до нього Сивка, лиш до окремої перегороди. Насипав в ясла вівса, а Копцюви нічого. Рано прийшла до стайні жінка й діти газди, гладили, обіймали Сивка, а на Копця й не глянули. — Що се таке? — дивується Копцю, — чи я не такий кінь, як ти? Всі лиш коло тебе, а на мене й не подивляться... — Я на се заслужив, бо захистив від смерті їх батька. Якби і я був по бабськи втік перед вовком, як ти, днесь булиб отсі діти вже сироти! — відповів Сивко.

— А всеж таки я мудрійший від тебе. Гляди, і шкіру маєш подрапану — відговорювався Копцю. — Не великий розум утікати з небезпеки тоді, коли маємо себе й своїх добродіїв захистити від ворога. Якби я не лишився, була би й моя шкіра ціла. Виджу одначе, що ти мені не добрий приятель. А рани мої загояться. Може се й корисно, коли хто лишає в небезпечнім бою своїх і втікає, та по правді сказати — се погано. Бо се невдячність і гідна погорди збабілість!..

Так говорив Сивко. Копцю мовчав. А господар на другий день продав Копця Циганам, що годували його січкою і дуже били.

З словацької мови переклав *Богданко*.

Байки Езопа.

Кухар і собака.

В багатому домі був великий бенкет. Домашній пес запросив на власну руку чужу собаку на сей пир. Запровадив свого гостя до кухні. Хотів показати всі ті ласощі, що то їм дістануться з випадків. Уже наперед тішився чужий пес сими пишними кусками. Ходив довкруги й нюхав їх із великим задоволенням. Щоби приподобатися кухареви, почав леститися до нього, вертати хвостом. Однак кухар не знав чужої собаки. Думав, що вона прийшла красти. Схопив добру палицю й дуже мастити нею собаку! Собака почала вити голосно й утікла звідти.

По дорозі стрінула собака знакового. Той знав про запроси-ни. «Ну якже там прийняли тебе?» — питається знакомий.

«О!», — відповів тамтой — «знаменито. Я мусів стільки випити, що впився цілком. Вже й не знаю, як я видістався з того дому».

(Влізливих гостей, хоч вони підлещуються, не вिताють.)

Грицько і Брисько.

Виганяли волів в поле	{	Коло ватри на забаві
Малий хлопчик, й білий псисько:		Зводять час сердешні друзі,
Хлопець той — Грицько чорнявий,		То грибків шукають в лісі,
А собака — вірний Брисько.		То квіток глядають в лузі.

Проминають дні за днями,
Їх дружба росте — кріпшає,
Без собаки Гриць сумує,
А без Грицька пес скупає.

Р. З.

„Світ Дитини“ є постійним додатком до „Молодої України“.

Редакція і Адміністрація: Львів, ул. Зіморовича, 3.

Видає і за редакцію відповідає: **Михайло Таранько.**

З друкарні ОО. Василян у Жовкві.

СВІТ ДИТИНИ

ІЛЮСТРОВАНІЙ ЖУРНАЛ ДЛЯ ДІТЕЙ

Виходить два рази в місяць.

На могилах героїв.

Понад могили вітер ходить,
Хрести березові цілує,
Голубить квітоньки осінні
І сумно, сумно так заводить:
»Гей, хто їх тямить, хто шанує
Героїв сих останки тлінні?!«

»Забули їх, орлів, що впали
За рідний Край, за рідну Волю —
В ярмо впряглися тай забули!
Гей, за кого ви умирали.
Кому кували крашу Долю?!
Рабам?! Вони живі заснули!...«

Так плаче вітер на могилах,
Аж там біжать по стежці діти:
Маленькі хлопчики й дівчатка,
Біжать, немов летять на крилах,
В руках у них віночки й квіти —
Вже край могил мала громадка.

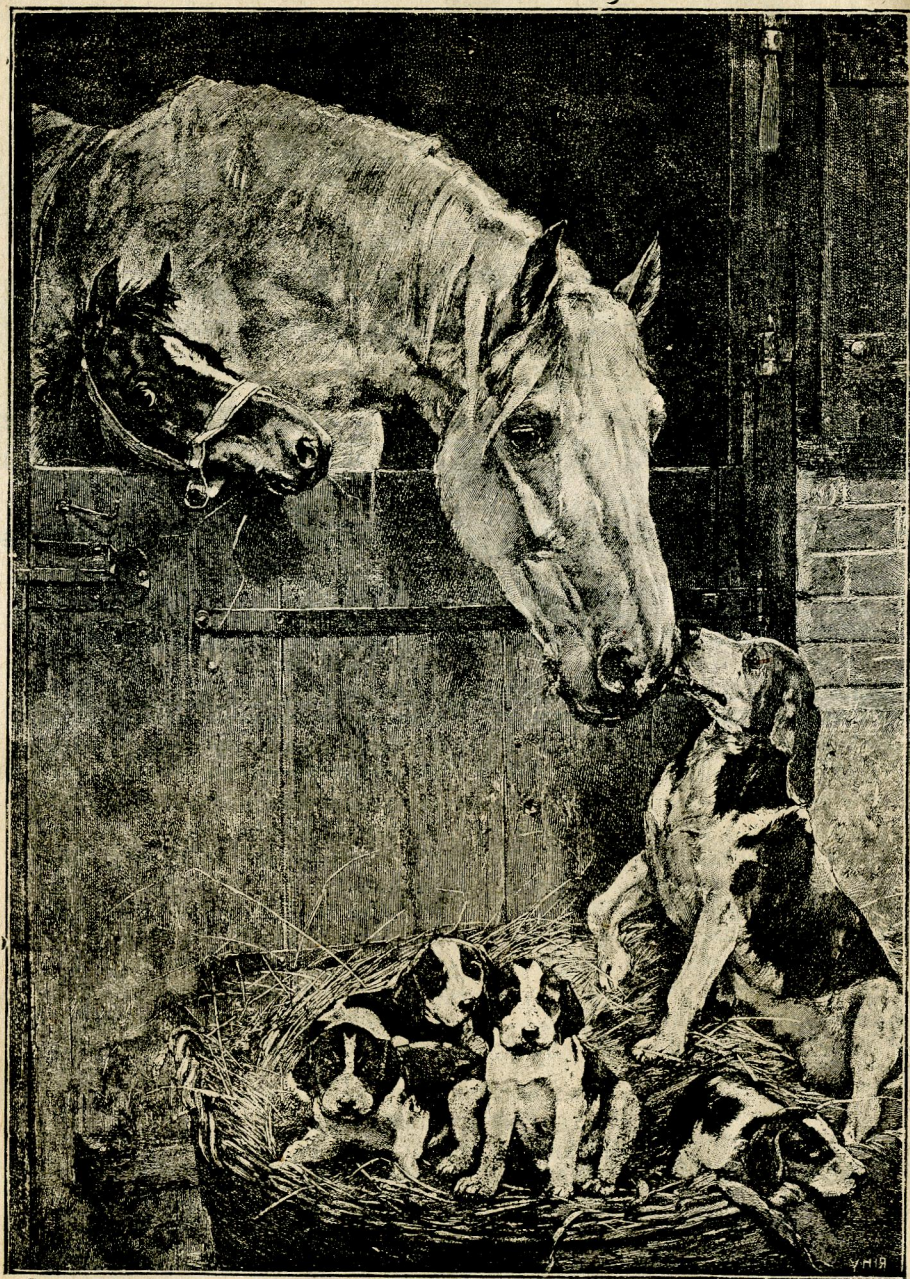
Вже на хрести кладуть віночки,
Кладуть китички на могили
І вже стрілецьку пісню чути,
А голосочки як дзвіночки,
Сердечно-щиро плили, плили
Немов святі присяги нути.

Понад могили вітер лине,
Віночки на хрестах торкає,
Квітки, що діти їх поклали,
Й заносить вістку в небо сине:
»Коли дитя їх памятає,
Життє вони не даром дали!«

А. Вільшенко.

Дві сусідки.

До ілюстрації на стороні 162.

Сусідки дві живуть об стінку
У щирій згоді та любові
І в кождую вільну хвилинку
На раду сходяться обі.

Діяна вчить свої песятка
Цереру тіточкою звать,
Церера знов навча лошатко
Стару Діяну шанувать.

Бо звісна річ — в житті важкому
Весь труд зносити лекше в двох,
Тож по звичаю предавньому
Вперед цілуються: цмок - цмок.

»А що там, кумонько, нового,
А як там ваші дітоньки?«
»Спасибіг, маються чудово,
Та страх великі пустяки«.

І діточок обі навчають
Жити у згоді і дружбі,
А діти все на вус мотають...
І ви мотайте теж собі!

Роман Завадович.

Добрий примір.

(З чеської читанки).

Діти з Крушника ходили до школи в сусіднє село Новоселицю, віддалене пів години дороги. Поміж обома селами є глибока долина, якою тече бистрий потік. Через потік переходили діти по кладці, що складалася з двох смerek і поруча. В осени і в зимі добре було їм ходити. Найгірше на весні, коли нагло розтаяв сніг, а вода залила всю долину. Тоді вода зривала або й забирала кладку і діти не годні були дістатися в школу. Раз на весні була велика вода і учитель не ждав на крушницьких школярів.

Почалася наука. Школярі вже багато прочитали, коли нараз отворилися двері і увійшов школяр Василь Белей з Крушника.

— Як ти дістався до школи? — звідувався учитель.

— Я знав, що по мості не перейду — відповів Василь, проте я скорше вийшов з дому і обійшов аж на поляну. Там є міст, а так високо, що його вода не досягне.

Учитель врадувався, що має такого пильного школяра.

Другого дня вода ще не опала. Та крушницькі школярі всі до одного були в школі. Як почули, що Белей добувся, зійшлися досвіта у нього і обходячи аж на полянський міст, прийшли на час до школи.

Від того часу все, як вода затопить кладку, крушницькі школярі ходять радше далеким мостом, щоби лиш не втратити шкільної науки.

Подав Богданко.

Пригоди недільного риболова.

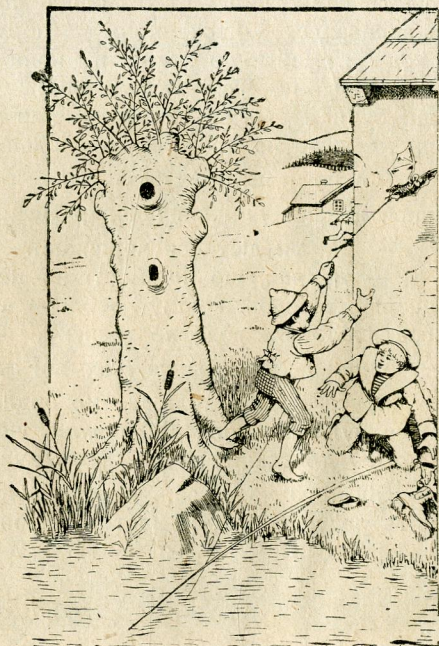
(Дальше).

5.

Аж в гору лилик полинув,
Тільки злопотіли крила,
Пан Гавдентій вудку кинув,
Скрикнув ще: »Нечиста сила!«
Й босаком геть аж до міста
На поліцію дав драла,
Мов чортів гонило двіста —
А поліція дрімала.

6.

Два збиточники в моменті,
Лилика вже відчепили
Й черевик, що пан Гавдентій
Полишив, там присилили.
Тай пустили його в воду,
А важенька був він штука,
То й пірнув аж гень до споду,
Буде з витягненням мука!

7.

І оба немов не були!
А тимчасом з міста люде
Гурмою туди прибули
(Всі цікаві що то буде,
Що в ставі там за потвори,
Що то там зловив Гавдентій?)
Поліцаї і доктори
Бабство, бурмістр і реєнтії.

8.

Пан Гавдентій все до чиста,
Як було оповідає,
Поліцай, душа огниста,
Гостру шаблю добуває,
Все готове вже до бою,
Сперло дух, аж бурмістр крикне:
»Ну, тягни, Максиме Гою!«
А Максим, як вудку смикне.

9.

Гой в гору підняв тварюку,
 Поліцай за вербу скочив,
 В воду випустив шаблюку,
 Все аж вирячило очи:
 »Що се, черевик зловився!«
 Баби в регіт, аж гуділо!
 Пан Гавдентій боронився:
 »Алеж, люде, фуркотіло!«

Я. Вільшенко.

Іван Грушка.

Дідо і пташата.

Дідо грівся на сонці. Побачив як яструб вхопив птичку з гнізда, де пищало 5 голих та голодних діточок. Жаль було чоловікові тих сиріток. — »Умер отець, що носив хлібець« — сказав до себе, видячи, що стара сама не виживить молодих з цілого гнізда. Постановив собі, що сам буде приходити до гнізда і годувати окрушинами ті пташата — сироти. Та птички не хотіли їсти з руки. Сів собі дідо сумний недалеко гнізда. Голодні птички пищали й кричали.

Аж глянь! Тут враз прилітають до гнізда інші пташки і кормлять сироти пташата як свої власні. — Ой, добрі пташки! — врадувася дідо. Щож то ви, німина, стараєтеся про сусідські діти?

— А ви, люди, чи так не зробилиб? — зачіркали здивовані пташки. —

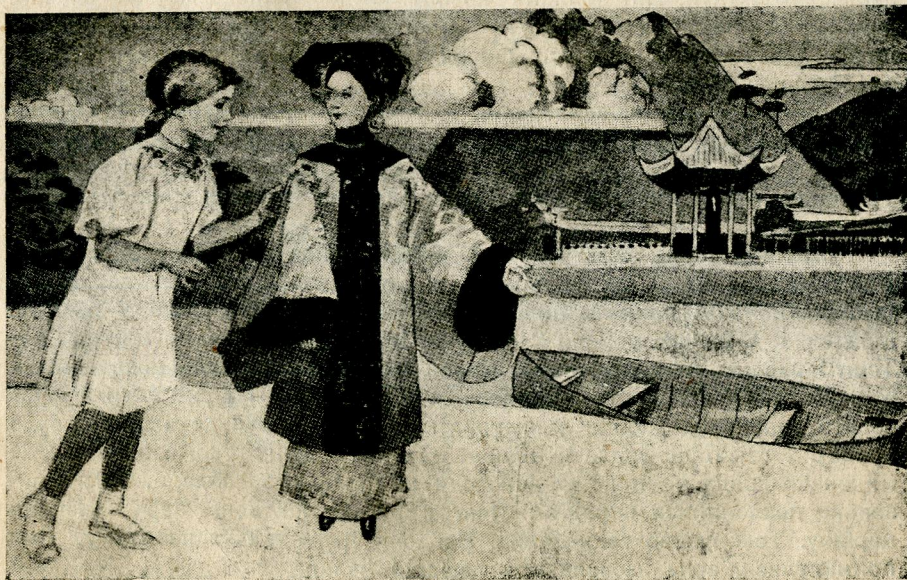
Переклав *Богданко.*

Лукія Г. Ветекамп.

Китайська філіжанка.

Була раз маленька дівчинка. Не мала нічого, лише китайську філіжаночку. Дістала її в дарунку. Була се зовсім звичайна філіжанка. Дівчинка жила з ненькою в убогій темній кімнатці. Та коли гляділа на малюнки на філіжанці, забула своє горе. Цілими годинами сиділа маленька Іруся на кріслі, держала філіжанку у подолку й гладила її. А який гарний малюнок на сій філіжанці! Гарна китайська княжна, у волосю в неї срібні шпильки, в руці пестре віяльце. Самаж князівна одіта в пишні, шовкові шати. Сидить у човні, плаває у своєму ого роді. На човні з переду вирізьблена голова змія з висолопленим язичком.

ком. Страшно воно виглядало. Та Іруся не боялася ні трохи. Вона нічого й не чула про зміїв. Тож і не знала, які злющі вони.

Поганий, холодний осінний день. Маленька Іруся приглядається філіжанці. Дощ паде струєю, бе об шиби вікон. Вітер термосить вікнами, завиває в комині. Аж лячно слухати. Знечевя з сильним грюкотом ударили двері на долині аж ціла хата стряслася! Луснули так страшно, що Іруся з переляку опустила філіжанку.

Гарненька філіжанка! Зараз відбився кусник. Уже змія не має язика.

Сумно поглядає Іруся. Велика сльоза покотилася з її очий. Впала на лице гарної, милої царівни.

Аж тут склалося щось дивне: тихесенько піднялася царівна з човна. Пригладила шелестячі шовкові шати, а віяльцем холодила заплакане лице. Потім усміхнулася ласкаво до Ірусі. Говорила так мило, лагідно, так звучно, начеб хто вдаряв легесенько в тоненьку, гарну порцеляну.

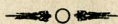
»Ірусю, не плач! Я царівна Юн-Лянґ. Недобрий чарівник Гай-Тсінґ багато тому літ заляв мене в сій філіжанці. Я була недобра дитина. Над ніким не мала милосердя, все сміялася, коли інші в журбі плакали. Тепер я вратована! Твоя горяча співчутлива сльоза впала на моє лице, огріла мене й вернула мені життя. А злющий чарівник Гай-Тсінґ не в силі вже заподіяти мені нічого злого. Він усе стеріг мене як змії на човні. Тепер його язик відломився, він утратив свою владу наді мною».

Счудовано слухала Іруся й дивилася на те все. Протирала собі очи, бо думала, що се лише сон. Але ні. Дійсно стоїть перед нею царівна, човен гойдається на озері, гаї узле дерев шелестять лагідно, а сонце гріє тепленько. Один промінь упав на царівну. Вона випростувалася і знову почала говорити лагідним голосочком: »Мій батечко звється Ше-Тсун. Він великий король. Живе далеко-далеко відсіля. Має гарні огороди, там ростуть помаранчеві дерева, такі великі-великі!« Юн-Лянґ розпростерла широко рамена. »А сонце все у нас світить. Підеш зі мною?»

Іруся очуняла зі здивовання й каже: »Гарна царівно Юн-Лянґ! Яка я рада, що ти вратувалася та що недобрий Гай-Тсінґ не може вже заподіяти тобі нічого злого. Я радо піду з тобою до твого батечка. Та перше мушу попрощатися з моєю ненькою. Інакше вона буде безпокоїтися».

Царівна взяла золоту ручку і кусник паперу. Такого гарного й ніжного паперу Іруся ще не бачила. На тім папері написала царівна до Ірусиної неньки гарними, пишними літерами, що Іруся йде з нею до її батечка, великого короля Ше-Тсума. Іруся сіла в човен царівної Гай-Тсінґ і рушила кріпко веслами. Човен поплив скоро, гладенько. Справжня совганка! Озеро перемінилося в велику ріку. На ріці бачила Іруся багато великих кораблів, з пестрими прапорами. На деяких чути було музику. І Юн-Лянґ узяла з кишені маленьку устну гармонійку й так мильно грала на ній, що всі люди із кораблів поглядали. Опісля низенько поклонилися перед Юн-Лянґ й Ірусею, бо вони зараз пізнали царівну. Так чудово грала вона! Небаром Іруся відчувала втому. Очи примкнулися, вона заснула при лагідній музиці.

(Дальше буде).

Що се таке?

Хто з вас, діти, знає,	У день спочиває	Й за ними вганяє
Хто такий се є:	І солодко спить. —	До білого дня. —
Мов птах він літає —	В вечір вилітає	— Хто з вас, діти, знає,
А птахом не є...	Комашок ловить...	Яке йому ім'я?...

Остан Вільщина.

„Світ Дитини“ є постійним додатком до „Молодої України“.

Редакція і Адміністрація: Львів, ул. Зіморовича, 3.

Видає і за редакцію відповідає: **Михайло Таранько.**

З друкарні ОО. Василян у Жовкві.

СВІТ ДИТИНИ

ІЛЮСТРОВАНІЙ ЖУРНАЛ ДЛЯ ДІТЕЙ

Виходить два рази в місяць.

Місяцева казка.

Як сонце ясне гасне
І чорна нічка йде,
То земленька-матуся
Все місяченька зве:

»Мій місяченьку милий,
Коханий синку мій,
На темну чорну нічку
Срібliste сяйво сій!«

»Ой, сій срібliste сяйво,
Темряву розжени,
Нехай жаху не знають
Маленькі діточки«.

»Нехай жаху не знають,
Нехай спокійно спять,
Аж поки не засяє
Ім сонця благодать«.

А срібний місяченько:
»Я ненько йду вже, йду,
Зміню страхіття ночі
У казку чарівну«.

»Плести мережку казки
Край ліжка діточок
Покличу теж ясеньких
Зірочок сестричок«.

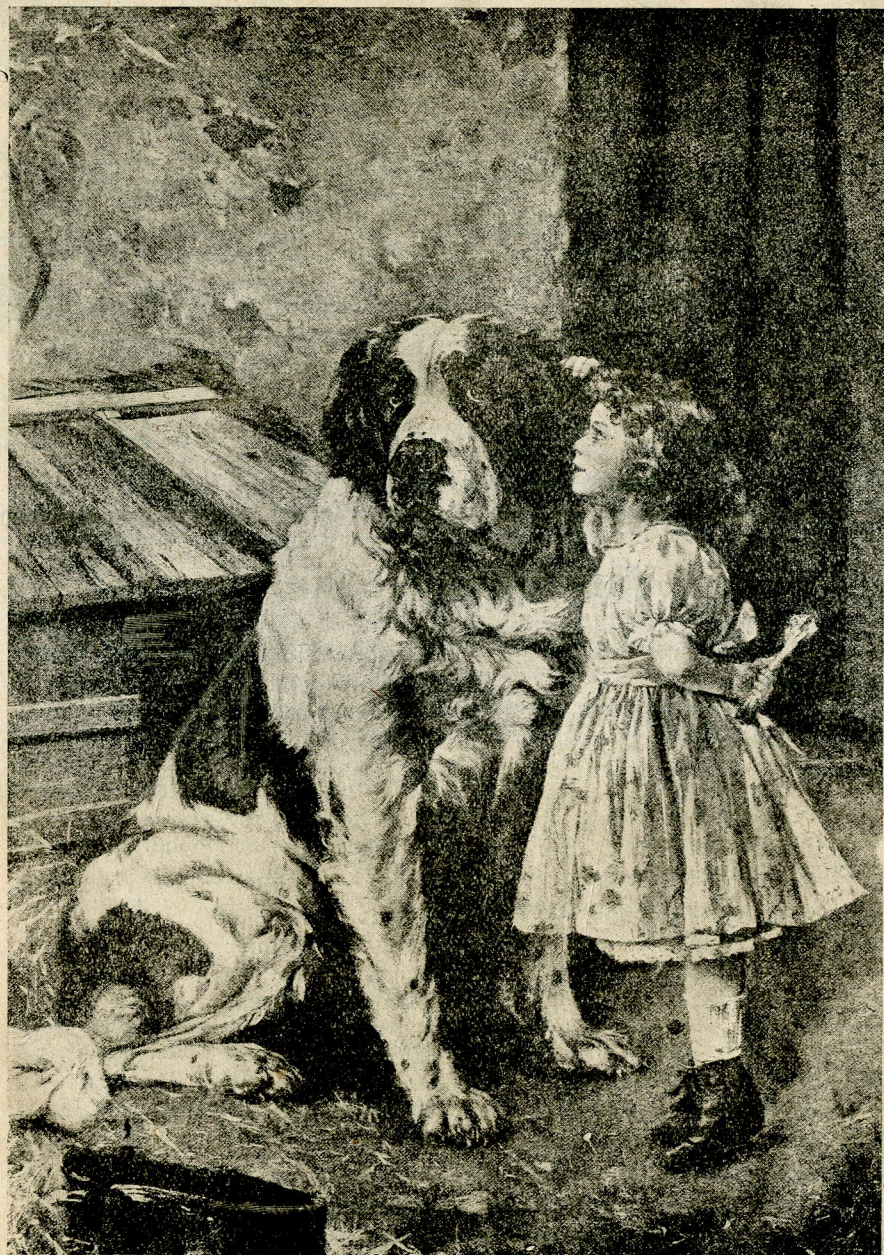
І місяць сяйво сіє
І моргають зірки
І сном у раю казки
Витають діточки:

Зривають чари-квіти
Барвисті, запашні,
Чарують їх жар-птички
Неземські пісні.

І осміх щасте — грає
На личеньках діток,
А щастям сим сон-казка
Місяця тай зірок.

Я. Вільшенко

У приятеля.

До ілюстрації на сторони 170.

Пробудилась Галя з ранку,
Ледви вспіла поснідати,
Вже біжить чим скорш до буди
Мурзу-друга привитати.

Сидить Мурза коло буди,
Господарства доглядає,
Мов урядник серед бюра
Преповажно споглядає.

А Галюся ніжно - любо
Рученькою ушко гладить,
Розпитує, — чи здоровий,
Чи зле йому, чи що вадить?

Чи хорошого що снилось,
Чи скоїлося що злого,
Чи почув яку новинку
Від воробчика малого?

А наш Мурза гордо - пишно
По подвірю споглядає:
»Бач, які у мене друзі!«
Він очима промовляє.

Роман Завадович.

Іван Грушка.

Чмелі і пчоли.

Вигідні чмелі, маючи хоч-яке гніздо в траві близько вулиїв, бачили раз, як прийшов господар і вибрав пчолам що красшу вошину з медом. — Видите, що мають пчоли зі свого вічного поспіху і поту! — гуділи заспокоєні чмелі.

— Добре, що ми мудрійші! — говорив старший чміль.

— Добре, що ми не старалися для нікого, а лиш собі з дня на день! — каже другий.

— От добре, що ми радше відпочили собі!

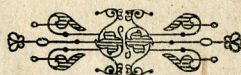
— Добре, що ми не дивилися на нікого!

— Добре, добре, добре! — хвалилися чмелі один перед другим. А робили перед тим мало, а тепер не робили зовсім нічого.

Пчоли з новою пильністю і витривалістю скоро добули нові засоби.

Минуло літо й почалася осінь. Пчоли хоч дали щедро господареві, самі мали подостатком. І без тривоги ждали зими. Чмелі — порожно у них в коморі, порожно у череві, — пізнійше нарозумілися і жалували: — Шкода, що й ми не старалися так як пчоли...

Переклав з чеського *Богдан Заклинський*

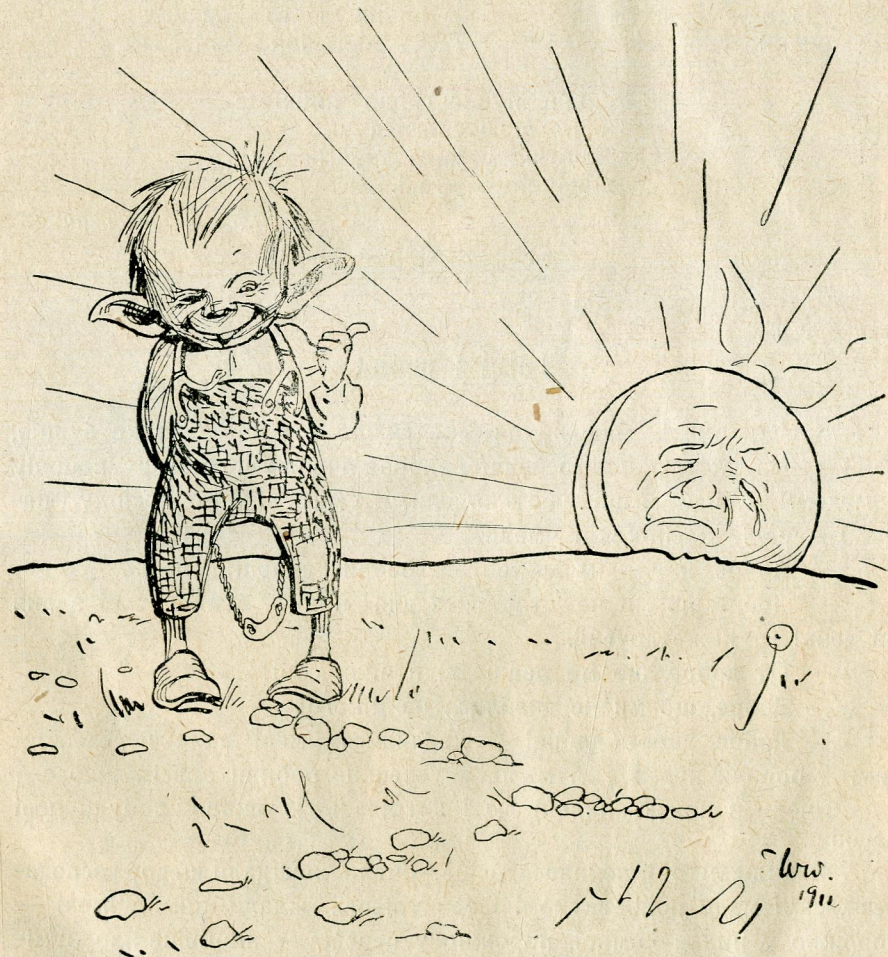
Корнель Макушинський.

Швець Копитко й Качур Квак.

(Переклад із польської мови.)

Хочу вам розказати, любі мої, що трафілося одного разу й що я сам на свої очі бачив півтора ста літ тому.

У великому місті, такому великому, що аж була в ньому панорама, а одного разу заїхала до нього навіть менажерія, — жив

собі малий швець Копитко, та такий смішний, що без реготу не можна було й дивитися на нього. Замість добре чоботи шити, він усе тільки думав, якогоб збитка зробити. Майстер, Семен Дратва, все тягав його за уха й понатягав їх так, що поробилися вони великі немов у слоня. Та малий швець Копитко думав собі, що в гарного шевця уха не повинні бути менші від холявних ух великих

чобіт і тим зовсім не журился, — навпаки ще й радів з того, бо зробив собі з ух справжню комору й ховав у них усе те, що інші хлопці ховали по кишенях. У правому усі носив ніжик, гузики, каштани й клубок ниток, а в лівому усі дратву, шевську смолу, метавку й двайцять камінців. Відразу було знати, що він не був чемним хлопчиком, бо чемні хлопята не стріляють з метавки. Раз навіть він стрельнув так високо, що поцілив просто в місяць і вибив йому два передні зуби. Бідний місяць зараз сховався за хмари, а на другий вечір вийшов на небо весь червоний, з підв'язаною щокою і вже не сміявся так, як завжди.

Не мало збитків виробляв швець Копитко.

Раз дали йому шити чоботи такому панови, що все поспішав. І знаєте, що він зробив? Ушив чоботи й у тім місці, де треба було зробити носи — поприбивав закаблуки. Повзував той пан скоренько чоботи й хоче йти, бо дуже голодний, і що хоче ступити на перед, то ступить назад. Він іде вперед, а чоботи назад. І так не міг рушитися з місця протягом двох тижнів, доки не вмер з голоду.

А швець Копитко так реготався, що аж йому уха тряслися. Не були сі його збитки останні.

Іншим разом, коли в Читальни була аматорська вистава для чемних діточок, прийшов Копитко, став собі насупроти сцени й почав їсти кислцю. І так до того викривляв обличчя, наче його болять усі зуби. Коли се побачили ті, що деклямували на сцені, почали й собі кривитися так само, бо то завжди буває, що як хто їсть щось дуже кисле, то й тому, що на се дивиться, терпне в роті.

Негарний се був жарт і всім дуже не сподобався так, як інші Копиткові жарти.

Копитко хоч і був шевцем, але не був добрим хлопцем. За кару в обід на третє замість легумінки давали йому шматок шевської смоли, а замість мороженого мусів їсти пасту до черевиків, бо й не був він вартий красшої долі. Се йому навіть зовсім мала була кара за те, що він учинив одному доброму панови, який прийшов замовити черевики. В того пана були дуже великі ноги й під той час, коли майтер Семен Дратва й усі дванайцять челядників брали йому міру з ноги, яку виміряли таким довгим дротом, що ним міряють улиці, швець Копитко вкинув йому в кишеню живого рака.

Суне той пан руку в кишеню та як скрикне — страх! А рак під той час поїв у кишені доброго пана й хусточку й рукавички й газету, а тепер вхопив його за палець і так страшенно стиснув, що аж залящало. Майстер Семен Дратва так злякався, що як почав утікати, то втікав аж два роки. Коли в кінці опам'ятався й озирнувся поза себе, побачив, що з переляку забіг аж до Америки і не помітив, коли й через море переплив.

Залишився Копитко без майстра й мусів іти геть. Але йому були збитки в голові, тому він нічим не журился. Взяв шило, дратву, трохи шевської смоли й пішов у світ за очі.

(Дальше буде).

Пісня школярів „Рідної Школи“ ім. св. Володимира і Ольги у Вінніпеґу.

Marciale.

Ки-ну-ла за мо-ре в чужий світ На невинну працю го-ре й піт..

Гей неначе птиці у вирай
Кинула нас доля в чужий край,
Кинула за море в чужий світ,
На невинну працю, горе й піт.

Ми вкраїнські діти з чужини,
Однак вірні слуги Вітчизни.
Хоч нас розділяє океан,
Та нам серцем близький рідний лан.

Хоч нас розділяють сотні миль,
Але в ріднім краю наша ціль.
Для нього жертвуєм весь наш труд,
Бо кохаєм наш український люд.

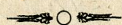
Його кров у жилах в нас пливе,
Його дух у груди в нас живе,
Його важкі пута нас далять,
Його їдкі рани нас болять.

Його давна слава нас манить,
Ми лишень для нього хочем жить;
Як кохати хочем в гаразді,
То й тепер не кинем — у біді.

А щоб наші сили покріпить,
Щоб неправду злющу побідить,
В своїй Рідній Школі учимось,
Своїм рідним словом гордимось.

І нам Рідна Школа вкаже шлях
Злетіти до правди наче птах —
І ми вірим твердо у той час,
Що воскресне сонце для всіх нас.

Засіяє в блесках волі край,
Розіветься пишно рідний гай
І ми всі зберемось, як один,
Піднимати славу з під руїн.

Роман Завадович..

Китайська Філіжанка.

(Дальше)

Була темна-невидненька ніч, як Іруся знову пробудилася. Чує, щось легко-легесенько вдаряє. Думала, що то серце Юн-лянг беться так. Але небаром переконалася, що се годинник. Самаж Іруся була у якомусь дивному, холодному місці. Його гладкі стіни близько кругом неї. Аж чує Іруся тихий голосочок так мило шепоче: »Ірусечко, се я, Юн-лянг, біля тебе. Нічю не плинемо водою, бо за холодно. Як вечером западе сонце, гарненько причалимо до берега. Тоді я знову буду лише царівною намальованою на філіжанці. Над берегом найшов нас

хтось і забрав зі собою, як щось дорогоцінного. Як зійде сонце, ми втечемо й пустимосся в дальшу мандрівку».

Іруся розплющила очі. Бачить, що лежить у своїй власній філіжанці. Вонаж така сама малесенька, як царівна Юн-лянг. Царівна випрямилася у човні й заглядає через беріг філіжанки. Срібні шпильки ясніли а очі сіяли. І знова каже її царівна: »Ірусю, вийди із філіжанки. Тебе до неї посадив Гай-Тсінг. Ніхто инший з людей не в силі побачити тебе«. Піднялася Іруся й, вилізла з філіжанки. Тя се було вельми тяжко. Філіжанка з середини була гладенька-гладенька. Врадувалася Іруся, що там була ще ся чорна пляма, що так відставала. Передше не могла Іруся її стерпіти. Тепер могла придержатися її. Вкінці ви-

лізла Іруся. Станула перед царівною, також така мала як і вона. А царівна Юн-лянг взяла її під руку. Обі пішли на прохід.

Якіж чуда-дива були тут! Були вони в чудовім гарнім склянім триповерховім домі. На кожному поверсі були гарні, милі порцелянові люди. Якийсь пан із золотими спражками при черевиках, з довгою списою, приступив до пані. Вона також була така гарна, що мило поглянути, гарне волосся, широка шовкова сукня спадала чарівними фалдами на її дрібному стані — обоєдно одному кланялися чемно. Опісля пустилися в танок. Ступали гарненькими кроками в черевиках на високих закаблуках. Тутже стояв старий, пузатий чайник. Його сердило, що на нього не зважають ні трохи. Чайник був із дуже старого срібла, тому дуже химерний. Та він був за тяжкий для ніжнього пана й пані з порцеляни, Тому ніhto не зважав на нього. Вкінці пустився чайник у танок із цукорничкою. Та обоє були такі не поворотні! Разураз одно в одного вдаряло. Тому сиділи тихенько на таці.

Все те счудувало вельми Ірусю. Її радувало, що вона посеред такого милого товариства, що ся гарна рококова пара хотіла брати її у танок, що пані так дуже гарно говорила з нею. З нечевя всі зручно скочили на своє місце. Пані усміхалися знову легесенько як передше, пани стояли преспокійно. Старий чайник також уже більше не сварився. Бо нечайно розвиднілося зовсім як у день. До світлиці увійшло багато пань і панів. В світлиці в оскленій шафі були різні дрібнички. Підійшла якась пані й відчинила шафу. Якраз взяла китайську філіжанку. У філіжанці була сховалася, прикучула Іруся. Пані показувала філіжанку всім. Кожде оглядало її. Опісля озвалася пані: «Бачите, сю гарненьку філіжанку найшла я сьогодні вечером припадково. Мабуть люди не розумілися на її вартості й викинули, тому що осьтут кусничок надщербився.» Пані й панове притакували головами. Поглядали так поважно. Лиш оден пан каже: «То не є справжня філіжанка». Був такий немудрий, що навіть не запримітив, що у нього в руках справжня китайська царівна і могучий справжній чарівник. Гай-тсінга так розсердили сі слова, що вкусив сього пана за палець. Палець закровавився. Але пан на те: «Ах, я скалічився до сього старого черепка!»

Опісля якась инша пані сховала їх до торбинки й пішла з ними. Іруся зовсім не рада була з сього. Бо у торбинці біля ньої був, старий, поганий ключ. Скоботав її безперестанку своєю бородою. Богато радіше була би остала у склянній шафі з таким милим товариством.

(Дальше буде.)

„Світ Дитини“ є постійним додатком до „Молодої України“.

Редакція і Адміністрація: Львів, ул. Зіморовича, 3.

Видає і за редакцію відповідає: **Михайло Таранько.**

З друкарні ОО. Василіян у Жовкві.

СВІТ ДИТИНИ

ІЛЮСТРОВАНІЙ ЖУРНАЛ ДЛЯ ДІТЕЙ

Виходить два рази в місяць.

Діти просять.

Мамцю! татку! сестро! брате!
Як будете нам, кохані,
Подарунки купувати
Николайські і Різдвяні:

Не купуйте ви в чужого
Нам цукорків, чоколяди,
Бо з нас кожде хоче свого,
Й тільки своєму буде раде.

Ви замовте у »Фортуни«,
Що у Львові володіє,
Всі солодкі ті красуні:
Ті »Оксани« і »Марії«.

»Дропси«, »Сяйки« і »Стефани«,
І кваснички ті барвисті,
Все чистенько звите, вбране
У мережаному листі.

І цукоркови малому
Ми радіти щиро будем,
Як знатимем, що при ньому
Працювали наші люде.

Медоносні наші пчоли,
Проміністе сонце наше,
Що в садках, лугах і в поли
Солодило квітів чаші.

Мамцю! татку! просять діти:
Як що дать нам ваша ласка,
До »Фортуни« заходіте!
Ось і вся вам просьба-казка.

К. М.

Від Редакції: »Фортуна« — се перша українська фабрика цукорків, у Львові. Попираючи клич: »Свій до свого«: — повинні всі Українці купувати дарунки для своїх дітей на св. Миколая і прикраси на Ялинку виключно у »Фортуни«, якої sklep знаходиться на Руській улиці, в домі »Просвіти«.

Дідусева казка.

Як тільки сумерки западуть
І вечір входить в нашу хату,
Старий дідусь говорить казку:
Про царську донечку богату.

Малий Богдусь в ногах сідає,
Дві внученьки йдуть на коліна,
Дідусь тихцем оповідає —
Як жила гарна королівна.

І каже, як то королевич
Йшов в бій за правду і за волю,
І як за народню свободу
Він згинув ранком в чистім полію.

Дідусь шепоче гарну казку,
Аж поки не отворить двері
Люба мати і не покличе
Дітий й дідуса до вечері.

Ол. Б.

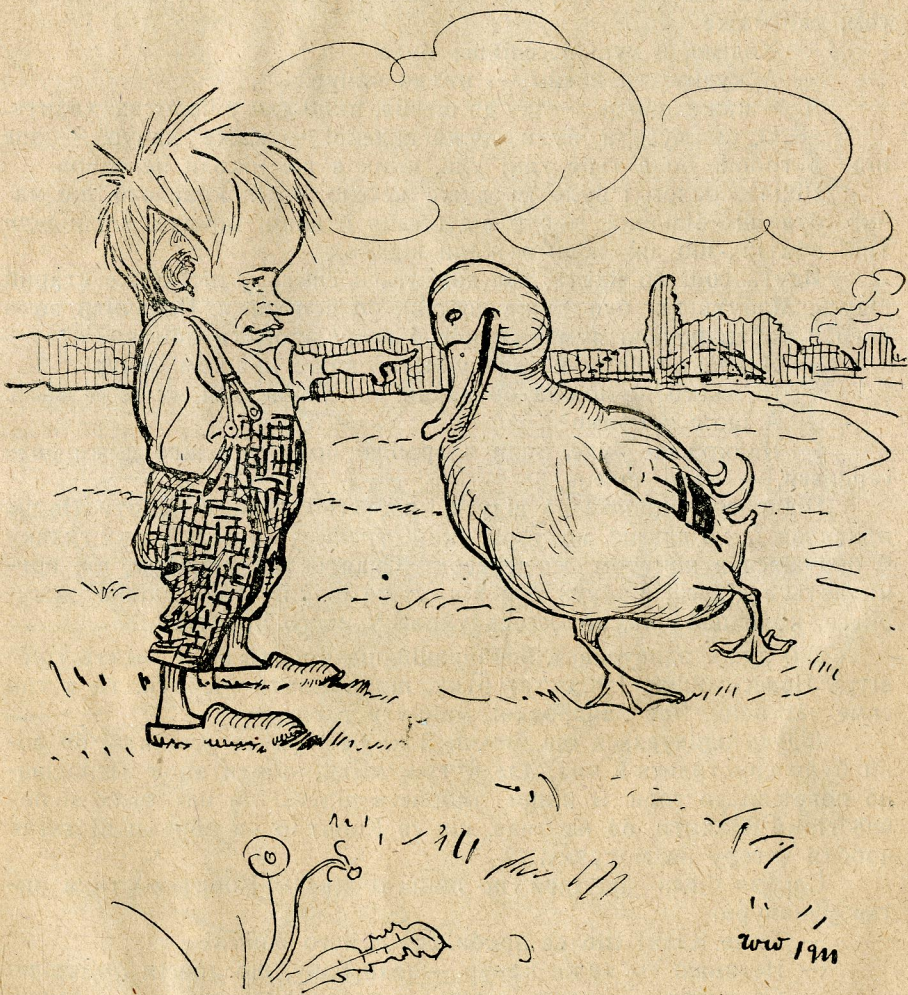
Корнель Макушинський.

Швець Копитко й Качур Квак.

(Дальше)

Йде він, йде, а все збитки робить.

На роздоріжжі звичайно стоїть стовп, до якого люди прибивають руку, що показує, куди йти. Побачив таку руку Копитко,

одірвав її й прибив знов, але так, що вона вже показувала на небо. Прийшов якийсь бідолаха, що збився з дороги, дивиться стоїть стовп, а до стовпа прибита дерев'яна рука. Дуже здивувався що ся рука не показує ні на право, ні на ліво, а просто до гори. Але подумав собі, що мабуть добре вона показує й що треба йти до

неба. Виліз на стовп і пішов у гору й так бідолаха йде аж досі, бож прецінь небо безкрає.

А Копитко все мандрував. Раз біля одного села йде йому назустріч полем великий качур і заточується.

— Як називаєшся? — питає швець.

— Василь Квак — каже качур.

— А чогож ти заточуєшся?

— Бо я паний! — каже качур і почав танцювати.

Швець подумав собі, що сей качур таке саме ледащо, як і він сам, тай каже:

— Ходімо, в купі веселійше буде!

— А кудиж ти йдеш? — питає качур.

Я, — каже швець, — іду до шевця, який сам у чоботях ходить.

— О, се мусить бути дуже далеко! — каже качур, — але піду з тобою, бо в тебе такі уха, яких я ще ніколи не бачив.

Пішли разом і було їм дуже весело, бо показалося, що качур був ще більший лобур від шевця й вони обидва виробляли такі збитки, що аж люди втікали від них.

Йдуть собі та йдуть, аж дивляться спить у лісі дуже старий дідусь. Мабуть він був дуже добрий, бо всміхався. Побачили вони його й зараз почали думати, якогоб йому зробити збитка?

— Я квакну йому в саме ухо! — каже нишком качур.

— Ні, сього не можна, бо зараз він дізнається, як тебе звати.

— А щож зробимо?

— Найкрасше буде, коли я зроблю йому так, щоб дуже розсердився, — каже швець.

Підкрався нишком до дідуса, і постягав з нього чоботи. Потім прив'язав їх на довгий мотузок, який перекинув через високу гияку й причаївся з качуром за деревом. Сидять так нишком, аж прокидається дідусь. Мабуть був він дуже бідний, бо страшно зажурився, коли побачив, що хтось украв у нього чоботи.

Він дуже здивувався, побачивши, що чоботи його висять у повітрі. Повеселійшав і простяг руку, щоби взяти чоботи, та в той саме час вони, мов зачаровані, майнули в гору.

Дідусь здивувався ще більше й хотів їх знов ухопити, бо вони були спустилися в низ, але в туж мить чоботи знов несподівано полетіли до гори. В кінці зморився дідусь, сів на землю й почав гірко плакати, бо не знав, що се Копитко на збитки підтягає чоботи в гору на мотузку.

Сльози бігли дідусеви по лиці, а швець Копитко стиха питав у качура:

— Пане Квак! Що се зробилося з його очима?

— Не знаю — каже качур — але бачу, що зовсім змокрили.

— Се дивно! — сказав швець, — я ще з роду такого не бачив.

І так се його зацікавило, що забув про чоботи, вийшов з поза дерева й наблизився до дідуса. А той, як його побачив, скрикнув:

— Нещасте! нещасте!

— Що такого, дідусю? — спитав швець.

— Втекли мої чоботи, а других в мене ніколи не буде!

Тоді каже швець:

— Я принесу тобі чоботи, як що мені скажеш, що се біжить із твоїх очей?

— Се? — каже дідусь — се сльози!

— Щож то такого?

Здивувався дідусь тай питає:

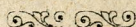
— Хіба ти ніколи не плакав?

— Не знаю, як се робити, — каже швець.

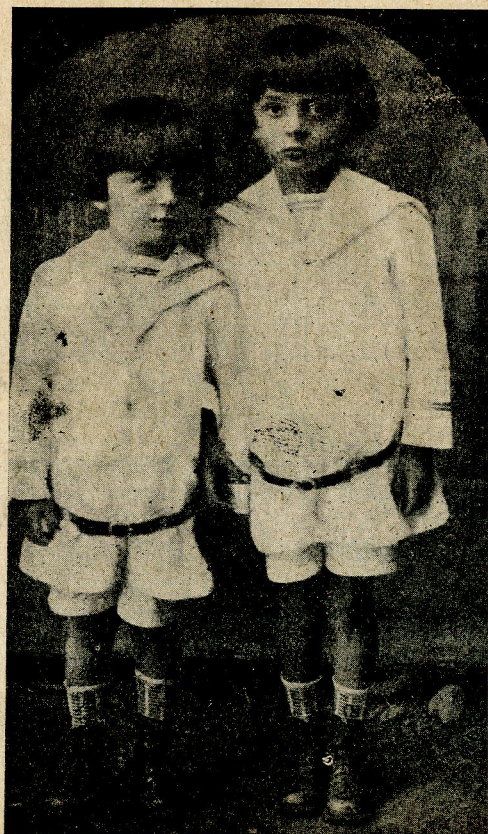
— А вмієш сміятися?

— Ще й як!

(Дальше буде)

Наші Читачі.

Братя Патроники.

Федь і киця.

Бабуся казочку шепоче
Про чуда, дива, чарівниці
І вдивлений у темінь ночі
Уважно слуха Федь і киця.

Федь п'ястуки дрібні стискає
Зачувши про війну справу,
А кіт пазурки витягає,
Очима блиска в ліво, в право.

А коли сплящить сон очиці,
Ляжуть у ліженько спочити:
Один про чуда, чарівниці,
Другий про мишей буде снити.

Роман Завадович.

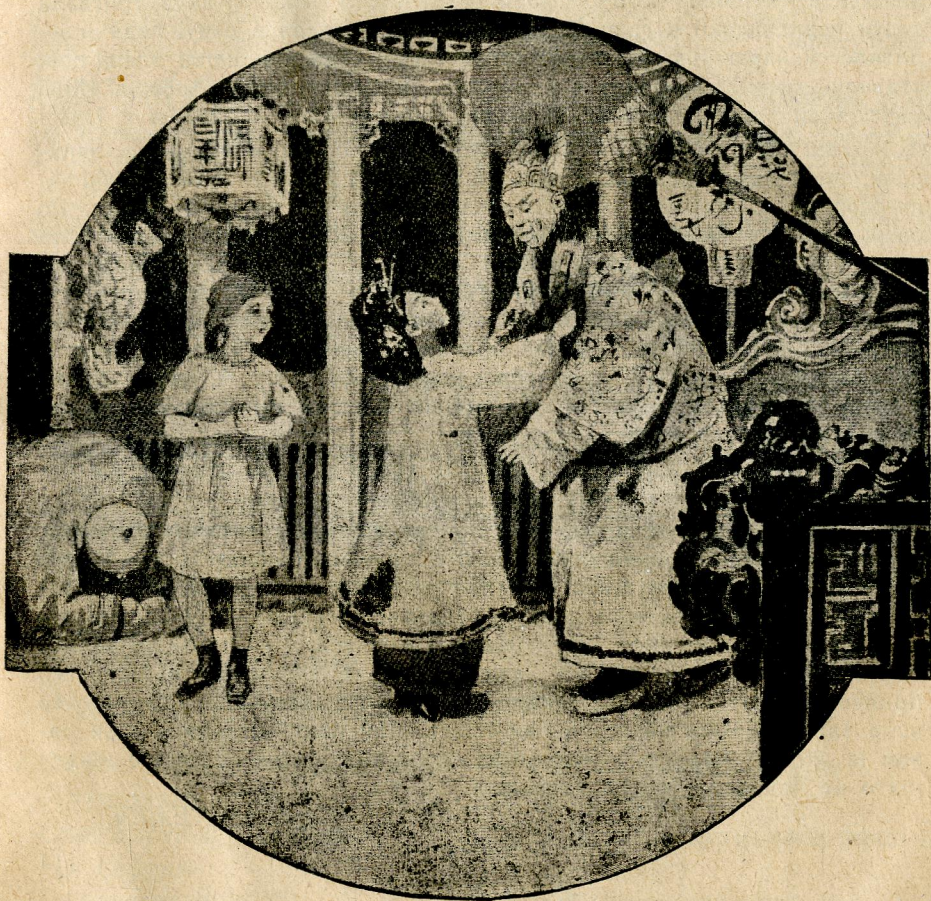

Китайська філіжанка.

(Конець)

Прошло багато годин. Нарешті торбинка отворилася. Вони вийшли із темряви. Вже був ясний день.

Пані поклала філіжанку обережно на біло застеленому столі. Тут стояли різні тарілки, полумиски й склянки. Фляшка з вином цікаво витягала шийку до філіжанки й шептала: »Що тут шукаєш?« »Тихо!«

приказуючи відізвалася ваза паруючої зупи. »Я найстарша поміж вами! Питайте мене!« Тут усі затихли. »Я зачарована китайська цар вна,« відповіла Юн-Лянґ. »Тепер я визволилася, тож хотіла би дістатися до дому.« — »Слухайте! слухайте!« сміялися всі тарілки й склянки, »вона хоче їхати до дому«. »Хтож тебе повезе до дому?«, питалася поважна ваза з зупою. »Гай-тсінґ«, відповіла Юн-лянг і поглянула боязко на змія. Змій вже довго сердився на зарозуміле това-

риство, що було на столі. Тепер розняв пашу так грізно, що нараз усе затихло, хоч мак сій.

А Юн-лянг знову взяла свою устну гармонійку. Наймиліші звуки рознеслися.

Поверхня озера закипіла. Гай-тсінг узявся веслувати. Човно з гарною царівною зникло з перед очей здивованого товариства, що було на столі. Озеро було велике. Ріка все ширшала й більшала. Вкінці море. Риби у воді наслухували музики царівни Юн-лянг. Філі докруги неї пустилися в танок. Приплив великий кит. Він забрав кораблик на хребет й поніс його легко й безпечно. З голови кита трискала струя води високо в гору. Сонце відзеркалювалося в струї води й золотило, й червонило та зеленило її. Там, де падали каплі води, повставали в самоцвіти. Іруся й царівна прибралися в сі перли. Інші каплі води перемінювалися в овочі. Ними жилися царівна й Іруся.

Так подорожували всенький день. Як сонце схилилося ід западови, побачили перед собою велику браму. За брамою були цвітучі сади-огороди. В огородах чудові, запашні цвіти. Й озеро було тут. По озері плавали лебеді. Переплив кит браму. Юн-лянг злізла з хребта кита. Узяла Іруся за руку. Пішли до замку. Тут вийшов якийсь чоловік й спитав їх — чого бажають. Царівна сказала лише стільки: »Хочу говорити з моїм батечком«. Чоловік видивився здивовано на царівну. Колиж пізнав її, зараз припав до землі й поцілував беріг її шовкових шат. Царівна усміхнулася весело до нього й каже: »Тепер пізнаю тебе також, Ксанг-Ті. Ти все ще перший міністер мого батечка? Встань і поведи нас до замку«.

Се дійсно був Ксанг-Ті. Мерщій устав він, поклонився ще низенько перед Ірусею й обоїх завів до батька царівни.

Король Ше-тсум сидів саме при вечері. Коли побачив Юн-лянг, зараз пізнав свою донечку. Зірвався. Зворушений обняв її. І з Ірусею звитався король дуже щиро. Він прочував, що ся синоока, ясноволоса дівчинка виратувала його донечку. Всі високі державні урядники поприходили й радувалися, що царівна найшлася. І святкували велике свято. Прийшла на свято й Ірусина ненька. Обі були найліпшими приятельками Юн-лянг до кінця життя. Іруся шанували всі дуже, бо вона зломилася чари злющого Гай-тсінга. Гай-тсінг запався у мори разом із китом. Мабуть проковтнув його кит, бо вже більше ніколи ніхто не бачив недоброго царівника.

Переклав Ел.Ем.

Конець.

„Світ Дитини“ є постійним додатком до „Молодої України“.

Редакція і Адміністрація: Львів, ул. Зіморовича, 3.

Видає і за редакцію відповідає: **Михайло Таранько.**

З друкарні ОО. Василіян у Жовкві.

СВІТ ДИТИНИ

ІЛЮСТРОВАНІЙ ЖУРНАЛ ДЛЯ ДІТЕЙ

Виходить два рази в місяць.

Г р у д е н ь .

Грудень ліг на грудь землі
Грудяний,
Задзвонив його панцир
Ледяний.
Змерехтіли іскорки
Огняні,
Засміялись квітоньки
На вікні.

Сипле чар з навислих хмар
По шляхах,
Сяє сріблом наче цар
На верхах
І заслони снігові
Розмета,
Блеск з питьмою, ніч з огнем
І спліта.

★ Гляну я у даль світів,
В даль світів;
В парі з трепетом вітрів
Чую спів.
Бачу цвітів орнамент
На вікні
І ввижається на мент
Яр міні.

Кличу я чарівні сни
З чужини,
Щоб принести сміх весни,
Чар весни.
І міняєсь пестрий тан
Срібний круг —
А там виє гураган
Вкруг вкруг.

Роман Завадович.

В навечерє св. Ніколая 1923.

(Посвята Стені Горницькій).

В сю ніченьку тиху,
Як Ляля уснула
І Діді заснув вже маленький —
В горі посходились:
Робітниці зорі
І місяць, інжінір старенький.

І з Божої волі
Дорогу будують:
Триясне камінне вкладають,
Вистеляють сріблом,
Д'ямантами чистять,
Жемчужним піском посипають.

Бо в ніченьку нині
Предивні дива
Убогу землицю чекають,
Бо в ніченьку нині
Нечувані гості
Із неба на землю з'їзджають..

Позір! Вже і їдуть
Хрустальні звіночки!
Умаєні мохом санчата!
Під ними, над ними
Віночком літають
Біленькі, чудні ангелята!

І пісенька лине
Як сон чародійна,
Невидимий хор так співає:
О радуй ся, радуй
Сердець володарю!
О радуй ся нам, Николає!"

Тихесенько сходить
Святий із саночок,
Під хату малу підступає,
Велику книгу
Мале ангелятко.
Як стій, перед Ним розкладає.

Із книги читає
Всі добрі вчинки,
Всі пориви щирі дитини,
Всі смутки і болі,
Сердечні туги,
Молитви за долю родини...

Записано: Ляля
За гроші від мами
Орішків, цукорків набрала,
Братам Придніпрянцям,
Що голод терпіли,
При помочі мами післала.

Записано: Діді
Сі гроші, що тато
На коника дав, на малого,
Віддав на нещасних
Сих вязнів, що гинуть
За доленьку народу свого.

А нині під вечір
При ліжечках білих
Дрібнесенькі ручки вносились
І Діді і Лялі
Невинні серденька
Так щиро, горячо молились:

„Святий Николає!
Ми бідні діти,
Не просим, як перше просили:
Про коника, шаблю,
Колисочку, стяжку...
Вони нам сьогодні немілі!

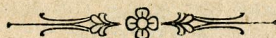
Бо знаємо, Отче,
Як Ненечка наша,
Сумна Україна, без долі,
Все плаче і плаче —
Дітий виглядає
З тяжкої, лихого неволі!

О дай, Чудотворче,
Щоб Ненечка бідна
Не плакала більше ніколи,
О дай, щоб найскорше
Вернули до Неї
Її безталанні соколи!"

Мале ангелятко,
Що книгу читало,
Не бачило таким ще Святого:
Такою любовю,
Всесильним бажанням
Зайнялися очі у Нього.

Він, знісши долоні,
Молився до Бога:
„Владико мій, вислухай нині
Покірну молитву:
Дай щастя сим дітям,
Дай щастя їх бідній Країні!"

Зеньо Стенін.

Корнель Макушинський.

Швець Копитко й Качур Квак.

(Докінченне).

Побіг, приніс чоботи, а за ним, колибаючись, біг засапаний качур, Василь Квак і ще оддалік гукав:

— Ось твої чоботи, дідусю!

Дідусь дуже здивувався, уважно глянув на нього й питає:

— Чи то ти забрав мої чоботи?

— Я! — каже швець.

— Чому? Ти хотів узяти їх собі.

— Ні!

— Скажиж мені, навіщо ти їх брав?

— Щоб тобі було неприємно, на збитки! — відповів Копитко.

— А знаєш ти, — каже дідусь — що я через те саме плакав?

— Ні! — каже швець. — А сльози болять?

— Ой болять, та й ще дуже печуть, і через те ніколи не треба нікого доводити до сліз. Підійди до мене ближше.

— Ого! — сказав швець. — Мабуть хочеш мене набити за те, що я тобі зробив збитка.

Зажурився дідусь і каже:

— Хочу тебе пригорнути й хочу просити, щоб ти ніколи ні над ким не збиткувався так. Сміливо йди до мене.

Швець осмілений наблизився, а тоді дідусь погладив його по голові й поцілував.

— А се що таке? — стиха спитав швець і втер очі рукою.

— Се нічого, — каже дідусь — се сльози. Тепер і ти вже знаєш, що значить плакати.

— Алеж се не може бути — каже швець, — тиж сам казав, що сльози печуть і болять, а сі дуже приємні.

— Бувають і такі, коли людина почуває себе щасливою. Дай тобі, Боже, найбільше таких сліз. Ніколи не роби таких збитків, які можуть загнівати, або заболіти другу людину. Чи ти завжди збиткуєш?

— Завжди — каже швець — бо я швець і мушу бути веселий. То столярі сумні, бо вони роблять домовини.

— Ну, то як ти вже такий веселий, — каже дідусь, усе погладжуючи скуйдовчену його чуприну, — то я тебе навчу ще одного. Слухай, моя дитино: Дуже добре, коли знайдеться на світі весела людина, бо вона може зробити людям багато добра.

— Се дивно! — каже швець, — бо до сього часу мене завжди били, коли я виявляв свою веселу вдачу.

— Бо ти се не добре робив, шевчику — каже дідусь, — ти веселився на чужий кошт і тому, в той час, коли ти був веселий, всі були сумні. Від тепер ти веселися, але так, щоб ніхто від тебе не втівав, а щоб усі радо наближалися до тебе. Кожний прийде й звеселиться твоєю веселістю. Роби так, щоб розважати своїми веселощами сумних.

— А хіба я се зумію? — спитав швець.

— Зумієш! зумієш! Роби, як умієш і побачиш, як тобі буде добре. Поможі тобі Боже!

І счез.

— Ква! ква! — заквакав качур. — Се дуже гарний дідок. Зовсім не гнівався! Се незвичайно!

І пішли далі.

Швець весело посвистував і притупував ногами, качурови також дуже було весело й він співав таких смішних пісень, що біличка, почувши їх, аж за живіт вхопилася від реготу. Шевцєви так було легко на серці, як ніколи досі не бувало.

Ідуть так, ідуть, аж бачуть, заблудило в лісі двоє дітей. Посідали під деревом і так плачуть, що аж серце болить дивитись.

— Зробім їм збітка! — каже качур.

Тоді каже швець:

— Дурний ти, як курка! Роби зараз, що тобі скажу! Танцюй на одній нозі, а я стану на голові й бовтатиму ногами.

Як не почне качур танцювати, ой, ой! А швець як не брикне ногами, аж йому один патинок злетів і зачепився за найвисшу гілку на сосні.

Діти дивляться таї дивляться крізь сльози, а тоді як не почнуть реготатися!

Так розважали вони їх аж до самого вечера. У вечері прийшли їх батьки й побачивши, що вийшло, щиро подякували шевцєви й качурови, який сим дуже пишався.

Пішли далі. Ідуть собі мовчки, але почувають себе дуже гарно: Глянули — сидить під хрестом старець і стогне.

— Що з тобою? — питає швець.

— Я дуже голодний, — каже старець, — і нещасливий. Дайте, що ласка ваша.

Задумався швець і почав шукати по кишенях, то в одному, то в другому усі, але не знайшов нічого, крім шевської смоли. Тоді думає, а згодом і каже:

— А дуже тобі сумно?

— Ой дуже! — ойкнув старець.

— Не можемо тобі дати нічого, але хочемо тебе розважити. Гей, пане Квак! — гукнув до качура, — а затанцюйте но коломийки!

Качур узявся одною лапою за боки й почав заточувати коло, так чудно підскакуючи, що й мертвий був би розреготався.

— Ой, ой! — скрикнув регочучись старець.

Але сього ще було мало, бо качур зупинився й заспівав фальшивим голосом:

»Дуже зажурилась.

Качурєва пані,

Що пан Квак упились,

Що пан Квак вже п'яні! Ух! га!« Ух ха.. ха..

— Ой, ой! — зареготався старець так голосно, що всі гави позлітали з найблисших дерев. Згодом каже:

— Нехай Господь нагородить вас! Уже я не голодний.

Пішли собі, а качур каже йдучи:

— Дивно мені, але мені здається, що старець наситився реготом. Чи регіт можна їсти?

— Мабуть ще й здорово його їсти! — каже Копитко.

Йшли так обидва тижні й місяці, а як тільки дізналися, що в яким небудь місті або селі є сумні люди, зараз повертали туди

й розважали їх. Незабаром прославилися по всій країні й всюди їх благословили. Качур Квак перестав упиватися і всі дні тільки про те й журився, щоб таке видумати, щоби звеселити сумних людей.

Обидва почували себе щасливими, але се ще не все.

Сидять собі вони раз у лісі й виспівують, коли гульк, хтось поспішає на коні. То був післанець від царя Повила, що був страшенно багатий, і тому їв по дванадцять обідів на день, а в ночі,

коли йому докучало спати на однім ліжку, то переходив на друге й так переміняв по трийцять шість ліжок за ніч. Кажали навіть, що замість води він пив саме пиво, а чобіт ніколи не посилав до шевця латати, бо їх у нього є аж три пари.

Як тільки післанець царя Повила побачив шевця з качуром, так зараз і бебехнувся з коня на землю, а то з великої до них пошани. Тоді підвівся на ноги, наблизився до них і низько вклонився.

— Се він мені так кланяється! — стиха каже Квак.

— Дурний ти, пане Квак! — відповідає швець.

А післанець каже:

— Я наймудріший з міністрів царя Повила. Скажіть-же мені, котрий з вас швець Копитко, а котрий качур Квак?

Качур аж за боки вхопився від реготу, коли подумав, що наймудріший міністер не одріжняє шевця від качура.

— Копитко се я — каже швець.

— А я — пан Квак! — гукнув качур, що завжди про себе говорив »пан«.

Як се так, то я маю вам сказати, щоб ви негайно прибули на двір царя Повила, бо він тяжко слабує й дуже сумує.

— Ого! — скрикнув качур.

— Йдемо! — сказав Копитко. — А скажи нам, як туди йти? Післанець розповів:

— Підете до великого дуба, там обернетесь тисячу разів у право, тоді одміряєте від дуба десять ступнів у ліво й там буде палата.

— Ква! ква! — зачудувався качур, — а на віщож нам обертається тисячу разів у право?

— Бо така придворна етикета, — каже міністер, — щоб не так легко було втрафити. Але поспішайте з тим обертанням, бо за той час цар Повило встигне й померти.

Пішли поспішаючи, обернулися тисячу разів і зразу потрапили до палати.

Цар Повило дуже стогнав і скомлив, а царівна Хима так страшно плакала, що аж біля палати зробився ставок із тих сліз, а в тім ставку рахкали золоті жаби.

Копитко вклонився цареві й питає:

— Чи давно слабуєш, найясніший царю?

— Ой, вже сто сім літ! — ойкнув цар. — Тоді то я в останнє пообідав. Тоді також десь поділася моя золота корона.

— Ква! — скрикнув качур.

— Що він каже? — жажнулася царівна. — Чи він не кусає часом?

— Ні, царівно, — відповів швець, — він так радіє тому, що цар незабаром видужає.

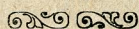
Копитко стиха щось сказав качурови. Тоді обидва почали перед царем такі збитки виробляти, а качур так почав перекидатися, що цар мусів розреготатися, а царівна чим-дужше викрутила з хусточки сльози й повісила її на сонці сушити.

Ой, ой! що там було! Качур виспівував такі козачки, що аж усі бралися за боки від реготу.

Та несподівано трафілося нещастє! Швець почав робити такі страшенно смішні міни, а цар Повило так страшно реготався, що аж луснув від реготу. Всі дуже поперелякувалися, дивляться, аж випадає цареви з живота його золота корона. Коли він сто сім літ назад обідав, упала йому в миску з голови корона, а він так смачно їв, що й не помітив, як проковтнув її разом із борщем. Тому то він і слабував так довго.

Копитко, ні хвилини не надумуючись, ухопив шило, дратву й шевську смолу та й став зашивати цареви живіт. Дуже гарно зашив, а цар усе регочеться. Реготався так п'ять неділь, а коли в кінці перестав, оддав за шевця свою дочку, княжну Химу, зробив його великим князем і надав йому герб, на якому були вимальовані довгі уха й шило. Качурови надав шляхоцтво й ордер із золотого паперу.

Після того всі жили дуже щасливо, тільки качур, славетний Василь Квак, жив не довго, бо одної ночі вкрав його царський міністер тай казав зарізати й зів зі смаком на свої іменини.

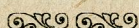
Бульба.

Мов наїжена звірюка
Так земля сторчить стернею;
Пастушків весела пісня
З димом ватр пливе над нею.

Блима огник — коло нього
Івась, Михась і Галина;
В мить печена буде бульба,
Аж тече до рота слина.

Пригасає жар у ватрі,
Попелу вже тільки жменя;
Пастушкам смакує бульба
Красше, як панам печеня.

Роман Завадович.

Байки Езопа.

Ворона в чужім пір'ю.

Стара ворона захотіла бути гарнійшою, як на ділі була. Прикрасилася в різне пестре пір'є інших птиць. Передовсім сподобалося їй павинє пір'є.

Обрабовані птахи напали на ворону. Хотіли покарати її за глупоту й відібрати своє пір'є. І відібрали не лише зрабоване пір'є, але й частину її власного вискубали.

Біднійша, як перед тим, стояла тепер ворона на посміховище інших ворон і на пересторогу для всіх глупих.

(Не чванися ніколи позиченим. У нагороду матимеш насміх).

Хлопя й песик.

Ах, ти псе старий кудлатий
Доки гавкати будеш?
Не даєш мені гуляти?
Уступись! Марш! Підеш?

Я тебе все люблю дуже,
Та не гавкай так кругом,
Бо готов я тебе, друже,
Потягнути батогом.

О. Б.

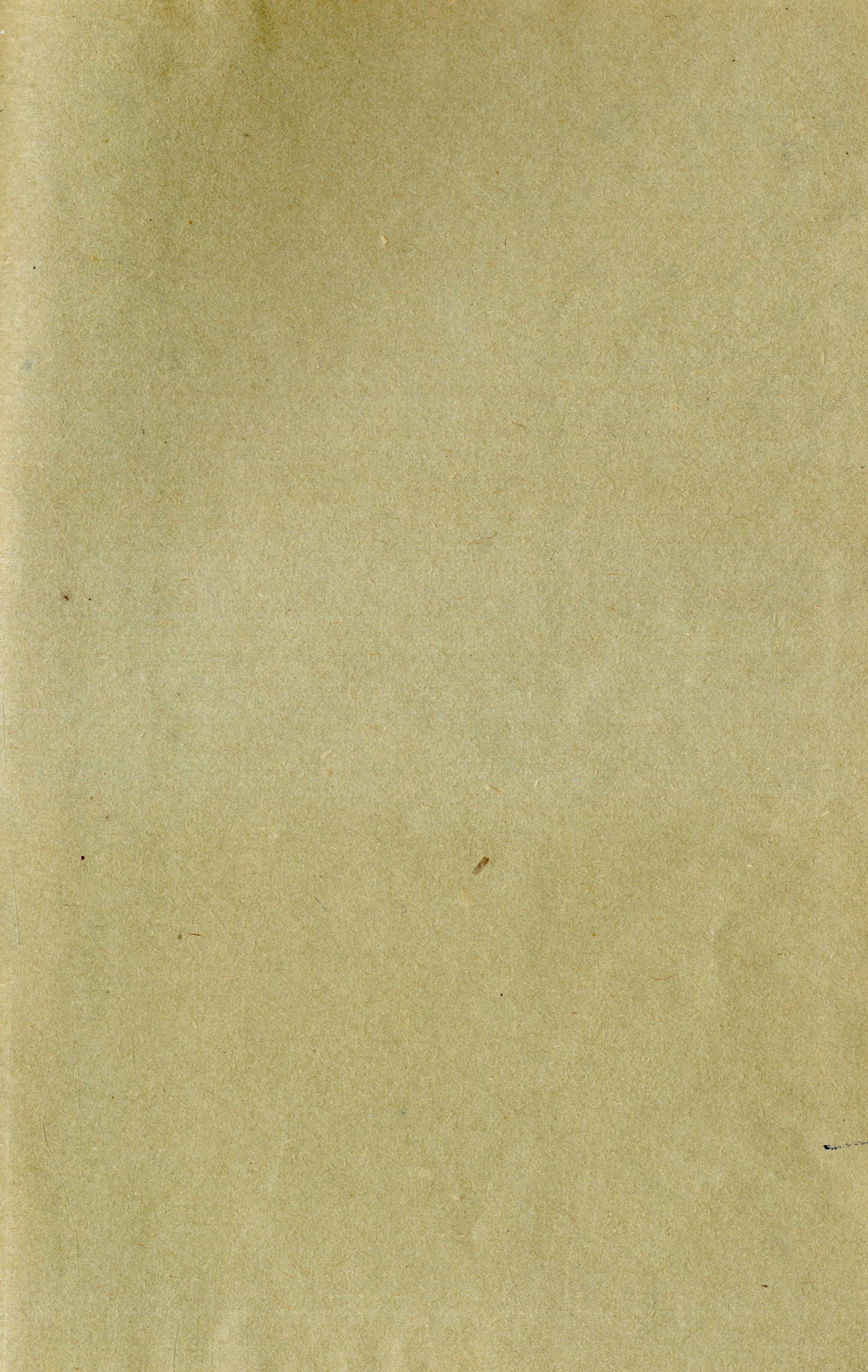
„Світ Дитини“ є постійним додатком до „Молодої України“.

Редакція і Адміністрація: Львів, ул. Зіморовича, 3.

Видає і за редакцію відповідає: **Михайло Таранько.**

З друкарні ОО. Василіян у Жовкві.

ПРОВЕРЕНО
С/Ф. 1987

072m

2238

БІБЛІОТЕКА
НАУКОВОГО ТОВ. ІМ. ШЕВЧЕНКА.

III
П-12526
1923-1-24